

Näytteiden ottaminen kotisairaanhoidossa, hoivakodeissa tai asumispalveluyksiköissä ja otettujen näytteiden toimittaminen laboratorioon 10.3.2022

Näytteiden ottaminen kotisairaanhoidossa, hoivakodeissa tai asumispalveluyksiköissä ja otettujen näytteiden toimittaminen laboratorioon

Ennen näytteenottoa

- Tarkista, että näytteenottovälineet ja näyteputket ovat näytteenottokelpoisia ja käyttämättömiä.
  - o Ne säilytetään ohjeiden mukaisissa lämpötiloissa suoralta auringonvalolta suojattuna.
  - o Niissä on vanhenemispäivämäärä, jonka jälkeen niitä ei voida käyttää.
- Tulosta tai kirjoita näytetarrat ennen näytteenottoa. Näytetarrassa on oltava
  - o Potilaan nimi ja henkilötunnus
  - o Näytteenottoaika (päivämäärä ja kellonaika)
  - o Pyytävä yksikkö
  - o Halutut tutkimukset
- Varmista, että pyyntö on tehty sähköiseen järjestelmään.

Näytteenotto ja potilaan tunnistaminen

- Katso tutkimuskohtaiset näytteenotto-ohjeet ohjekirjasta (www.islab.fi/Ohjekirja).
- Tunnista potilas kysymällä (tai katso rannekkeesta) häneltä henkilötiedot (nimi ja henkilötunnus) juuri ennen näytteenottoa ja vertaa tietoja tarran tietoihin.
  - o Jos otat verensiirtoserologisia näytteitä (B-Vr+VrAb, P-VrAb-O, B-XKoeN ja B-VRAbTu1), katso erillinen ohje.
- Merkitse näyteastia näytetarralla välittömästi näytteenoton yhteydessä. Älä kuljeta nimettömiä putkia pois potilaan viereltä. Laboratorio ei ota vastaan näytteitä, joissa ei ole potilaan henkilötietoja.
- Merkitse kiireelliset näytteet laboratorion saadun ohjeen mukaan.

Näytteiden toimittaminen laboratorioon

- Näytteiden säilyttäminen ja toimittaminen laboratorioon säilyvyysajan puitteissa niin, että ne säilyvät analysointikelpoisina, on yksi kriittisistä tekijöistä, jotka vaikuttavat näytteen laatuun ja siten tulosten luotettavuuteen.
- Kuljeta näytteet huoneenlämmössä (+15 - +25°C), ellei näyte erikseen vaadi muuta kuljetuslämpötilaa esim. kylmäkuljetusta.
  - o Tarkista säilytys- ja kuljetuslämpötila ohjekirjasta (www.islab.fi/Ohjekirja).
  - o Kuljetuslämpötilan tulee olla ohjekirjan mukainen sääolosuhteista riippumatta.
  - o Käytä näytepakkauksessa tarvittaessa lämpimällä/aurinkoisella säällä kylmägeeliä ja pakkas-säällä lämpögeeliä.
  - o Suosittelemme, että näytteiden pakkauksessa on lämpömittari, josta lämpötilan voi tarkastaa.
- Näytteet tulee pakata niin, että näyteastiat eivät vahingoitu, rikkoudu tai altistu tärinälle.
  - o Huolehdi, että näyteastiat ovat tiiviisti suljettuja.
  - o Laita näyteastiat nestetiiviiseen pakkaukseen (esim. salpapussi), jossa on sellainen määrä imeytysainetta (esim. sellua), että se pystyy imemään itseensä näyteastioiden nestemäärän.
  - o Laita pakkaus sopivaan ulkopakkaukseen (kuljetuslaatikko tai laukku). Näytteet ei saisi päästä heilumaan. Ulkopakkaus tulisi merkitä merkinnällä "Biologinen aine, kategoria B + merkki UN3373.
- Toimita näytteet laboratorioon mahdollisimman nopeasti näytteenoton jälkeen.
  - o Verinäytteet tulee toimittaa viimeistään 4 tunnin kuluessa näytteenotosta, ellei tutkimusohjekirjassa erikseen muuta ohjeisteta. Esim. S-Ca-ion pitää tuoda laboratorioon viimeistään 2 tunnin kuluttua näytteenotosta.
  - o Jätä näytteet laboratoriossa sovittuun paikkaan.
  - o Jos näytteenotossa on ollut jotain poikkeavaa, toimita näytteiden mukana myös se tieto.
  - o Ilmoita kiireellisistä näytteistä sovittulla tavalla.
  - o Jätä näytteiden mukana yhteystietosi (nimi ja puhelinnumero), jotta sinuun voidaan olla tarvittaessa yhteydessä.